

Środki ochrony prawnej na gruncie nowej ustawy Pzp

Jan Kuzawiński

Warszawa, 26.11.2020 r.

Dział IX – Środki ochrony prawnej

- Rozdział 1 – przepis ogólny
- Rozdział 2 – Postępowanie odwoławcze
 - Oddział 1 – Przepisy ogólne
 - Oddział 2 – Odwołanie
 - Oddział 3 – Uwzględnienie odwołania przez zamawiającego
 - Oddział 4 – Przystąpienie do postępowania odwoławczego

- Oddział 5 – Odrzucenie odwołania
- Oddział 6 – Dowody
- Oddział 7 – Rozpoznanie odwołania
- Oddział 8 – Rozprawa
- Oddział 9 – Orzeczenia Izby
- Oddział 10 – Protokół
- Oddział 11 – Koszty postępowania odwoławczego
- Oddział 12 – Zakaz zawarcia umowy
- Rozdział 3 – Postępowanie skargowe

Środki ochrony prawnej – podmioty uprawnione:

- wykonawca, uczestnik konkursu oraz inny podmiot, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu zamówienia lub nagrody w konkursie oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przepisów ustawy przez zamawiającego,
- wobec ogłoszenia i dokumentów zamówienia – również organizacje wpisane na listę Prezesa UZP oraz Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

(art. 505)

Odwołanie – przesłanki

- Niezgodna z przepisami ustawy czynność zamawiającego,
- Zaniechanie czynności, do której zamawiający był obowiązany,
- **Zaniechanie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia lub zorganizowania konkursu na podstawie ustawy, pomimo takiego obowiązku**
(art. 513)

**Brak różnicowania przesłanek
wniesienia odwołania z uwagi na
wartość zamówienia.**

Liczba odwołań w podziale na wartość postępowań
w 2019 r.:

- 1971 (73%) – postępowania nadprogowe
- 720 (27%) – postępowania podprogowe

Warunki formalne

- Podpis zaufany – nie kwalifikowany (art. 508)
- Terminy (art. 515)
- Elementy obowiązkowe – jak dotychczas w rozporządzeniu plus numery ewidencyjne/rejestrowe (art. 516)
- **Zwięźle** przedstawienie zarzutów (art. 516)

Dowody

- Definicja – przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. (art. 531)
- Fakty notoryjne i znane z urzędu – nie wymagają dowodu ale na rozprawie Izba zwraca na nie uwagę stron i uczestników. (art. 532)

Dowody

- Regulacje dotyczące biegłego – dotychczas w rozporządzeniu (art. 539 ust. 1 - 8)
- Izba może żądać opinii podmiotu o którym mowa w art. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 539 ust. 9)

Dowody

- Izba odmawia przeprowadzenia dowodu, jeżeli fakty będące ich przedmiotem zostały stwierdzone innymi dowodami lub gdy zostały powołane jedynie dla zwłoki. (art. 541)
- Zgodnie z definicją dowód musi dotyczyć faktów istotnych dla rozstrzygnięcia. (art. 531)

Rozpoznanie odwołania

Izba rozpoznaje odwołanie:

- w składzie trzyosobowym w postępowaniach powyżej progów,
- w składzie jednoosobowym w postępowaniach poniżej progów.

Prezes Izby może zmienić skład ze względu na stopień zawiłości sprawy.

(art. 487 ust. 1 i 2)

W 2019 r. Izba rozpoznała merytorycznie :

- składzie jednoosobowym 2034 (82%) spraw,
- w składzie trzyosobowym 459 (18%) spraw.

Rozprawa

- Zasada jawność rozprawy. (art. 545 ust. 1)
- Wyłączenie jawności w przypadkach informacji niejawnych. (art. 546)
- Izba może wyłączyć jawność na wniosek strony lub z urzędu, gdy może zostać ujawniona informacja chroniona ustawowo, inna niż niejawna
 - w takim przypadku udział w rozprawie biorą strony i uczestnicy.

(art. 545 ust. 2)

Rozprawa

- Strona i uczestnik niewładający językiem polskim – przy udziale tłumacza (dotychczas przysięgłego). (art. 548)
- Protokół – rejestracja dźwięku lub dźwięku i obrazu oraz pisemnie (art. 570 ust. 1)
 - jeżeli nagrywanie jest niemożliwe z przyczyn technicznych – wyłącznie pisemnie (art. 570 ust. 2)

Rozprawa

- Pełnomocnikiem może być adwokat, radca prawny, osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia.
- Pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nieposiadającego osobowości prawnej, może być również pracownik tej jednostki.

(art. 510)

Rozprawa

Izba może dopuścić tymczasowo do czynności osobę niemogącą przedstawić pełnomocnictwa, z zastrzeżeniem, że przed upływem wyznaczonego terminu braki będą uzupełnione, a czynności zatwierdzone przez powołaną do tego osobę.

(art. 511 ust. 3)

Orzeczenia Izby

Izba rozpoznaje odwołanie w terminie 15 dni od dnia jego doręczenia Prezesowi Izby.

(art. 544 ust. 1)

- W 2019 r. średni czas trwania postępowania odwoławczego wyniósł 14 dni.

Orzeczenia Izby

- Izba **umarza** postępowanie w przypadku:
 - cofnięcia odwołania,
 - uwzględnienia odwołania, przy braku sprzeciwu,
 - **stwierdzenia, że dalsze postępowanie stało się z innej przyczyny zbędne lub niedopuszczalne.**

(art. 568)

Orzeczenia Izby

- Izba **uwzględnia** odwołanie jeżeli stwierdzi:
 - naruszenie przepisów ustawy, które miało lub może mieć istotny wpływ na wynik postępowania,
 - niezgodność projektowanego postanowienia umowy z wymaganiami ustawy.

(art. 544 ust. 1)

Orzeczenia Izby

- Uwzględniając odwołanie, Izba może:
 - nakazać wykonanie lub powtórzenie czynności albo
 - nakazać unieważnienie czynności zamawiającego, albo
 - nakazać zmianę projektowanego postanowienia umowy albo jego usunięcie, jeżeli jest niezgodne z przepisami ustawy

(art. 554 ust. 3 pkt 1)

Orzeczenia Izby

Izba **NIE** może:

- nakazać zawarcia umowy lub **wprowadzenia do umowy postanowienia o określonej treści.**

(art. 554 ust. 6)

Orzeczenia Izby

- Jeżeli umowa została zawarta, Izba uwzględniając odwołanie może:
 - unieważnić umowę, albo
 - unieważnić umowę w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożyć karę finansową, albo
 - nałożyć karę finansową albo orzec o skróceniu okresu obowiązywania umowy – jeżeli utrzymanie w mocy leży w ważnym interesie publicznym.

(art. 554 ust.3 pkt 2)

Orzeczenia Izby

Jeżeli umowa została zawarta w okolicznościach dopuszczonych w ustawie, uwzględniając odwołanie Izba może stwierdzić naruszenie przepisów ustawy.

(art. 554 ust. 3 pkt 3)

Orzeczenia Izby w 2019 r.:

- 20% spraw – odwołanie uwzględniono,
- 27% spraw – odwołanie oddalono,
- 23% spraw umorzono z uwagi na wycofanie,
- 20% spraw umorzono z uwagi na uwzględnienie,
- 2% spraw – odwołanie odrzucono.

W jednej sprawie nałożono karę finansową.

Orzeczenia Izby

- W sprawie zawitej orzeczenie ogłoszenia może zostać odroczone na czas nie dłuższy niż 5 dni. (art. 558 ust. 1)
- Izba **sporządza** uzasadnienie z urzędu w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia. (art. 559 ust. 1)

Zakaz zawarcia umowy

Izba, na wniosek zamawiającego, może uchylić zakaz, jeżeli:

- 1) niezawarcie umowy mogłoby spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego, przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia;
- 2) jeżeli zamawiający uprawdopodobnił, że odwołanie wnoszone jest wyłącznie w celu uniemożliwienia zawarcia umowy.

(art. 578 ust. 2 pkt 2)

W 2019 r. Izba wydała 25 postanowień z wniosku o uchylenie zakazu zawarcia umowy:

- w 20 przypadkach odmówiła uchylenia,
- w 3 przypadkach uchyliła zakaz,
- w 2 przypadkach umorzyła postępowanie.

Skarga do sądu na orzeczenie KIO

- Możliwość wniesienia skargi na postanowienie Prezesa KIO o zwrocie odwołania (art. 579 ust. 1)
 - w 2019 r. Prezes KIO zwrócił ok. 8% odwołań
- Skarga w terminie 14 dni od dnia doręczenia.
(art. 580 ust. 1)
- Sąd Zamówień Publicznych – SO w Warszawie.
(art. 580 ust. 2)

W 2019 r. wniesiono 126 skarg na orzeczenie KIO.

Sądy w 2019 r. rozpoznały 68 skarg:

- 49% oddalono,
- 28% odrzucono,
- 7% spraw umorzono,
- w 1% spraw uchylono wyrok Izby,
- w 15% spraw wyrok Izby zmieniono.

Skarga kasacyjna - przysługuje **stronom** i Prezesowi UZP.

(art. 590 ust. 1)

Dziękuję za uwagę.